

AFYON VİLÂYETİ BELEDİYE MECLİSİ ZABITNAMESİ

özü : Elektrik santralına konan buhar grupları
kazan tesis müddetinin uzatılmasına dair..

Esas No. 289.V

Karar No. 38

1953 yılı toplantı döneminin 3.cü
Birleşiminin Birinci oturumu
23-Şubat-1953 Pazartesi

Mukavelename mucibince kabul etmiş bulunduğumuz x
kazan randumanını şimdiye kadar temin edememişimizi sebep-
lerini burada arz ve izah ederken tesisatın matlup şekilde
teslim edilebilmesini sağlayacak tetbirler hakkındaki tek-
liflerimizin arzına yüksek müsaadelerinizi dileriz. Buhar
makinalarının aranan evsafa haiz bulunduğu,fakat şimdiye
kadar yaovlan müteaddit tadilata rağmen kazanların isteni-
len şekilde işlemediği yapılan tesellüm denemelerinde tes-
bit edilmiştir.

Mukavelede münderiç bulunan kömür tahlili netice-
lerinin,kullanılan kömürün hakiki evsafına tekabül etmedi-
ği,binnetice ateşleme esnasında gösterdiği durumun,elimiz-
deki tahlil neticelerine göre memul ettiğimiz vaziyetten
önemli nisbette farklı olduğu maalesef bilfiil tesbit edil-
miş bulunmaktadır.

Kazanların her ikisinin,sayın Bankalarınca talep
buyrulan randımanı vermemesinin pratik yegâne sebebi budur.
Aralık ayında yapılan hususi mahiyetteki tesellüm tecrübe-
lerinde kazanların yine bazı noksanlar gösterdiği müşahede
edilmesi üzerine Darmstadt teknik üniversitesinden Bay pr-
ofesör Dr.Yüksek mühendis Jaroschech'i mütehassıs olarak
Düsseldorf'a davetle kendisinin mütalaasını bir rapor şek-
linde temin ettik.Bay Profesör Jaroschenk bize muhtelif x
tekliflerde bulunarak,kendisi tarafından dermeyen edilen
tetbirlerin ve tadillerin yapılmasını müteakip kazanların
kusursuz surette çalışacağı hususunda bizi temin etmiştir

Bu tadilat önümüzdeki 3 ay zarfında yapılabilece-
ğine nazaran tesellümün nisan sonu veya mayıs başlangıcın-
da icrası derpiş edilebilecektir.

Muhterem bankanızın kazanların bir defa daha tadi-
line muvafakat buyurmayacağını tasavvur edebildiğimiz ci-
hetle,Mevcut süşöför ve ön ısıtıcı kullanılmak suretiyle

AFYON VİLÂYETİ BELEDİYE MECLİSİ ZABITNAMESİ

Esas No. ....

Karar No. ....

tamamiyle yeni 2 kazan teslimine,şimdiki ahval ve şerait müvacehesinde,âmade bulunuyoruz.Yeni kazanların tatbikat tarzı,ilişikte sunduğumuz x 20313 numaralı plânda gösterilmiştir.Bu yeni kazanlar üst üstüvanesi 1600 mm.dış kutrunda ve 2,4 m³ su istiap hacminde su borulu kazanlardır. Bu yeni kazanlar,müteharrik ısgara şeklinde tamamiyle mekanik ateşleme tertibatı gibi önemli bir üstünlüğü haiz x bulunmaktadır.

Su boruları kapasitesinin normal buhar verimi saatte 2,5 ton,devamlı buhar randumanının beher saatte 3,0 ton ve 2 saatlik bir müddet zarfında azami ~~veri~~ verim kuvveti saatte 3,5 tondur.

Tesir derecelerini aşağıda arz ediyorum :

Saatte 2,5 ton normal buhar randımanında % 75

Saatte 3,0 ton devamlı buhar randımanında % 75

Saatte 3,5 ton azami randımanda % 71

Yukarıdaki buhar randımanlarında kömür sarfiyatı,x aynı sırayı takiben saatte 525,650 ve 775 kiloğramdır.

Matlup olan 330 KW'lık buhar randımanı için,buhar makinesinin giriş vanasında buhar vaziyeti 15 Atü + 300 C. derece iken 2750 Kg buhara ihtiyaç vardır.tolerans + % 5 dir.

Saatte 1 KW istihsalı için,saatte 3 ton buhar randımanında 2 kilo kömüre ihtiyaç vardır.

Mezkûr iki yeni kazanın bu yıl ağustos ayında sevk edileceğini muhterem idarelerine karşı taahhüdü muntazamın olarak arz ediyoruz.Bu iki yeni kazanın imali için lüzumlu malzeme amil fabrikaya ısmarlanmış bulunmaktadır.kazanlar gelir gelmez istanbulda gümrükleme muamelesinin hemen icrası hususunda sayın idarelerinin müzaheretlerine mazhar olduğumuz taktirde,bütün tesisatın bu sene aralık ayı başında nihai surette işletmeye alınacağı hususunu garanti ederiz.

Yukarıda arz ettiğimiz son teklifimiz kabul buyru-larak tamamiyle yeni ve evsafı yukarıda yazılı iki kazanın teslimine mutabık olduğumuz taktirde bu husustaki muvafakatınızın emir ve işaretine muntazır bulunduğumuzu en derin

AFYON VİLÂYETİ BELEDİYE MECLİSİ ZABITNAMESİ

Esas № .....

Karar № .....

saygılarımla arzederiz deye yazılı 26-Ocak-1953 tarih ve Mannesmann-Export G.M.B.H.Düsseldorf şirketinin mektubu ve .

Bankamızca,şehrinizde yaptırılmakta olan buharlı tesislere ait kazanların,Belediyemiz mühendisninde bulunduğu bir toplantıda,ekonomik bir işletme sağlayacağı kanaatine varılmış olduğundan bu mevzuda mannesmann ~~export~~ export firmasından sureti ilişik yazı alınmıştır.bu yazıdan anlaşılacağı üzere; Belediyemiz için devamlı bir fazla masraf kaynağı olacak olan bu kazanlar yerine müteharrik ızgara şeklinde tamamiyle mekanik ateşleme tertibatı gibi önemli bir işletme üstünlüğüne haiz bulunan yeni kazanlar monte edilecektir.

Ancak bu değıştirmenin yapılabilmesi ve temdidi müddet verilebilmesi için Belediyemizin de muvafakatı alınması gerekmektedir.Belediyemizden gelecek cevaba göre x ~~intizarı~~ kazanların tadili veya mukavelenin feshi cihetine gidilecektir.

Ekli yazının tetkik edilerek bu husustaki cevabınızın bir meclis kararı ile birlikte gönderilmesini rica ederiz.

Deye yazılı İller bankasının 28-1-953 tarih ve x 1274 sayılı yazısı ve .

İller bankası aracılığı ile mannesman export G.M.B.H.firması tarafından elektrik santralımıza kurulan buharlı gruplarımızın kazanlarında bu kerre yapılan tadilat dan müsbet bir netice alınamamış bulunması dolayısıyla gerek iller bankası nezdinde yaptığım temaslar ve gerekse 28-1-953 gün ve 1274 sayılı iller bankası yazısı ile buna ilişik mannesman export G.M.B.H.firmasının 26-ocak-953 günlü tekliflerini inceleyerek varmış olduğum neticeler aşağıda bildirilmiştir.

1 - Tecrübelerde kullanılan kömür şartnamede zikredilen tunçbilek kömürü olup kazanların istenilen takatı devamlı veremeyişi,sırf müteahhitliğe ait bir proje hatası olup,bu projelere esas olan kömür evsafını layık şekilde incelemeye tabi tutmadıklarından neslet etmiştir.

AFYON VİLÂYETİ BELEDİYE MECLİSİ ZABITNAMESİ

Esas № .....

Karar № .....

Binaenaleyh bu bakımdan belediyemiz hissesine her hangi bir mes'uliyet tereddüp etmemesi lazımgelir.

2 - Buharlı gruplarımızın işler bir halde teslimi bugüne kadar takriben 14 ay gecikmiş bulunmaktadır.dahada on ay gecikeceği tekliflerinde bildirilmektedir.Halbuki: yeni elektrik santralına monte edilen 550 beygirlik dizel grubumuz 28/Ocak/1951 tarihinde işletmeye açılmış olup o tarihten 12/Eylül/1951 tarihine kadar yalnız geceleri çalıştırılmakta iken; küçük eski dizelin,şehrin gündün x güne artan gündüz takatını karşılayamaz duruma gelişi yüzünden o tarihten beri geceli gündüzlü devamlı olarak çalıştırılmak mecburiyetinde kalmış ve el'anda şehrin pu vant takatını karşılayamaz bir halde çalıştırılmaktadır. Bu buharlı grupların zamanında işletmeye açılmayışı yüzünden yedeksiz ve emniyetsiz bir halde çalışmaktadır. Bu gibi uzunca müddet devamlı çalışan bir makinada her x zaman için bir arıza tahaddüs edebileceği ve arızanın mahiyetine göre elektriğin kısa veya bir kaç günlük uzunca bir müddetle inkıtaa uğrayabileceği varidi hatadır.

Bu emniyetsizliği şimdiden bertaraf etmek için de en kısa yol bir dizel grubu daha teminile santrala monte etmektir.Ancak: böylr bir grup elektirojeninde temin edilerek işler bir hale gelebilmesi de asgari 6 aya vabeste olduğu tahmin edilmektedir.

Binaenaleyh verilecek kararlarda bu hususunda göz önünde bulundurulması icabeder.

3 - Her ne kadar profesör jaroscheckın teklif ettiği tadiller firmaca yapılarak daha kısa bir zamanda kazanların kusursuz şekilde çalıştırılabileceği bildirilmekte isede bu durum yeniden şüpheli bir vaziyet arzietmekte olduğundan bu sureti hallin kabul edilmemesi Y.Mühendisliğimizce daha uygun mütalaa edilmektedir.

4 - Şimdiki ahval ve şerait müvacehesinde teslime amâde buldukları yeni iki kazanın teknik teferrüatı x bildirilmemekle beraber,mevcut kazanların kapasitelerine nazaran daha yüksek kapasitede bulduklarını ve müteharrik ızgara şeklinde ve tamamile mekanik isleme tertibe-

AFYON VİLÂYETİ BELEDİYE MECLİSİ ZABITNAMESİ

Esas No. ....

Karar No. ....

ti gibi teknik rüchaniyetleri haiz bulunacakları anlaşıl-
makta olup bu kazanların işler bir halde teslim edilebil-
meside ancak aralık ayında mümkün olacağı bildirilmektedir.

Bu sureti hal, müddetinin daha uzun olmasına rağmen
daha uygun mütalaa edilmekle beraber iller bankasının mü-
teahhit firma ile akt ettiği mukavelenin 6 ıncı maddesine
göre, gecikme azami iki ay olarak kabul edilebilmekte, bun-
dan fazla bulunduğu taktirde mukavelenin fesh edilmesi la-
zım gelmektedir. Halbuki şimdiye kadar takriben 14 aylık x
bir gecikme vaki olmuş olup iller bankasınca da hiç biş x
işlem yapılmamış bulunmaktadır.

Şimdiki halde iller bankası hukuk müşavirliği (muka-
velenin fesh edilmesi lazımdır) mütalaaada bulunmakta, hal-
buki elektrik servisi müdürlüğünde temdidi müddet verilerek
tamamlattırılması kanaatını izhar etmektedir.

Netice :

Kanaatimce bu gecikmeden dolayı belediyenin du-
çar olduğu zararlara karşılık her hangi bir tazminat tale-
b edilmesi ve mesela geciken günler için gecikme tazmina-
tının devam ettirilmesi ve yeni tesisat kurularak 1/Aral-
ık/1953 tarihinde muvakkat kabul yapılması suretile işle-
meye açılmadığı taktirde tensip buyrulacak daha ağır ta-
zminat talep edilebilecek şekilde cezai müeyyideler konu-
lmak şartile bu son teklifin kabul edilmesinin uygun bu-
lunacağını bildirir işbu rapor daimi encümenin 31/1/1953
gün ve 311 sayılı kararı gereğince yüksek belediye me-
clisine tevdi ~~in~~ edilmek üzere ilişikleriyle birlikte baş-
kanlık makamına saygı ile sunulur. deye yazılı elektrik Y.
mühendisliğinin 10/2/953 gün ve 20 sayılı yazısı ve ,

Belediye Meclisinin 2-Şubat-1953 gün ve 3254/
289 sayılı oturumunda okunup Elektirik santralına konan
buhar grupları kazanının değiştirilmesi işine dair İller
Bankasının 2-1953 gün ve 1274 sayılı yazısı üzerine Be-
lediye Encümenince Belediyemiz Elektirik Yüksek Mühendis-
liğinin bu hususdeki mütalaaasının alınarak Belediye Mec-
lisine bildirilmesine dair olan Belediye Encümeninin 31-
I-953 gün ve 311 sayılı kararı ve Elektirik Mühendisliğince

AFYON VİLÂYETİ BELEDİYE MECLİSİ ZABITNAMESİ

Esas No. ....

Karar No. ....

bu konuda vereceği cevap ve bildireceği mütalaanın bu dosya ile birleştirilerek işin Dahiliye encümeninde tetkik edilmesine dair olan Meclis kararı ve bu konudaki Elektrik yüksek Mühendisliğinin mütalaa ve yazısı ve şifahi izahatı hep birlikte dinlendi ve tetkik edildi .

1 - Müteahhidin mukavele ile muayyen müddet içinde teahhüdünü ifa etmemiş bulunması karşısında mukavele- nin feshi cihetine gidilmesi hukukan mümkün isede bu takdirde ihtilafın mahkemeye düşmesi ve binnetice zaman kaybı ve ayrıca yeniden ihale edilmesi ve yeni müteahhidin teahhüdünü yerine getirilmesi uzun zamana mütevakkıf olup halen çalışmakta olan Dizel Elektrojen grubunun bu müddet içinde çalışmaz bir hale gelmesi ve binnetice şehrin Elektriksiz kalması kuvvetle muhtemel görüldüğü ve Elektrik yüksek Mühendisimizin mütalaaası da bu görüşü teyit ettiği cihetle fesh cihetine gidilmesinin komisyonumuz bu bakımdan muvafık görmemiştir .

2 - Yapılan ikinci teklif arasında en muvafık teklifin mevcut ve arızalı kazanlar yerine daha üstün evsafda olduğu bildirilen müteahhrik azkara şeklinde ve temamiyle mihanik işleme tertibatına havi (2) aded kazanın yeniden tesisi teklifinin kabulü muvafık olacaktır , Ancak eski tesisatda görülen :

a) Rüşöför ve sürşöför'ün ielride tamiri gerektiği takdirde bu kısımların da montajı hemen hemen imkânsız bir durum arz etmektedir .

Yeni kazanların tertip ve tesisinde bu mahzurun giderilmesi ,

b) Her hangi bir sebeble Elektrik kesildiği takdirde buharlı gruplar kendiliklerinden çalışabilir hale geçebilmesi ,

c) Ocagın eyi veya fena yanışını kontrol için lüzumlu cihazların (mesala , Baca gazlarındeki CO₂ miktarını gösterir müş'ir) konulması ,

d) Baca kapaklarına içeriden kumanda edilebilmesi

e) Kondensör dairesindeki tertipsiz vazedilen boruların muntazam hale ifragı ile bu mahalle anormal buhar

A. H. S. K.

AFYON VİLÂYETİ BELEDİYE MECLİSİ ZABITNAMESİ

Esas No. ....

Karar No. ....

çıkışlarının önlenmesi ,

f) Kömürün kazan dairesine girişi ve ocagın küllük kısmında toplanan küllerin dışarıya çıkarılması hali hazır durumda pek ibtidai olup bunun kolayca temini için tesisde gerekli tertip ve teçhizatın düşünülmesi , gibi teknik hususların da şimdiden firmaca göz önünde tutulması lüzumlu görüldüğü neticesine dair Belediye yüksek Elektirik Mühendisinin evraka ekli IO-2-953 gün ve 20 sayılı yazısı okunup komisyonumuz huzurunda verdiği şifahi izahatda dinlenip firmanın İller Bankasına yaptığı teklif de yazılı esaslar gözönünde tutularak bu karara varılmıştır .

3 - Ancak , Yeni kazanların on ay sonra işler bir halde teslimi ileri sürüldüğüne göre bu müddet içinde halen çalışmakta olan dizel grubu bir arıza yaptığı takdirde veya her hangi (Revizyon) mecburiyeti hasıl olduğunda halen mevcut ve teslim alınmayan buharlı tesisatın sırf bu mecburi hali giderilinceye kadar bir kaç günlük bir müddetle bu kazanların (Her hangi bir mes'uliyeti tazammun etmemek kayıt ve şartile) Belediyemizce çalıştırılmasına Firmaca müsaade edilmesi de şayanı arzu görülmüştür .

4 - Diğer taraftan için her hangi bir sebeble uzamaması için İller Bankasının firma ile yeniden yapacağı anlaşma da geçikimin her gün için müessir şekilde cezai şartlar koyması temennisinin izharı ayrıca lüzumlu görüldüğü gibi bu güne kadar vaki gecikmeden dolayı mukavele mucibince yevmiye 125 lira hesabile tahakkuk edecek cezai şartla bu yüzden Belediyemizin ayrıca maruz kaldığı zarardan mütevellit tazminat talebi hakkımızın mahfuz tutulması suretile yeni anlaşmanın yapılmasına muvafakat edilmesi encümenimizce uygun görülmüştür .

Tasvip yüksek meclisindir . Deye yazılı Dahiliye Encümeninin 18-2-953 günlü mazbatası ve teferrüatı dosya okundu :

Dahiliye Encümeninin sureti yokarıda yazılı mazbatası uygun görülerek aynen kabul edilmiş olduğundan Dahi-

AFYON VİLÂYETİ BELEDİYE MECLİSİ ZABITNAMESİ

Esas No. ....

Karar No. ....

liye encümen mazbatasında yazılı esas ve şartlar dairesi-
nde yapılacak değişiklik teklifinin kabul edilmesine ve
gereği için kararın bir suretinin İller Bankasına gönde-
rilmek üzere buna ait dosyanın takimile Elektrik yüksek
Mühendisliğine tevdi edilmesi için Başkanlık makamına tak-
dimine 23-2-953 gününde oy birliği ile karar verildi ..

I. Başkan Ve Kâtip Kâtip Y.
A. Hamdi Gökçen Hasan Sanlı Asım İzmirli

A. Hamdi Gökçen

Hasan Sanlı

Asım İzmirli